

Dekarbonizace energeticky náročného průmyslu v ČR

Připraveno pro schůzku ministra ŽP Hladíka
a zástupců energeticky náročných odvětví
MŽP 28.9.2023

Zastupujeme energeticky náročný průmysl

- Mgr. Daniel Urban, předseda představenstva Ocelářské unie, člen představenstva SP ČR odpovědný za ET Dekarbonizace
- Ing. Roman Blažíček, viceprezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví
- Ing. Ivan Souček, Ph.D., ředitel Svazu chemického průmyslu ČR

Dekarbonizovat je třeba postupně a s rozumem

- Všechna naše odvětví musí a chtějí dekarbonizovat
- V některých odvětvích dosud neexistují úplně bezemisní technologie výroby (s přihlédnutím k celému výrobnímu cyklu neexistují nikde)
- Efektivní a udržitelná Dekarbonizace vyžaduje dodatečný čas a významné finanční prostředky (hovoří se o CAPEX, zapomíná se na OPEX): evropské představy jsou v mnoha ohledech naivní
- Nedokážeme úplně dekarbonizovat (uhlíková neutralita) bez splnění některých základních podmínek ze strany EU a vlády a finanční pomoci
- Růst nákladů (energie, povolenky...) a tlak na překotný konec volné alokace povolenek znamenají oslabení naší konkurenceschopnosti, CBAM není dostatečný nástroj zejména pro exportéry
- Podpora spalování odpadů místo materiálového využití nepřispívá k dekarbonizaci

Česká vláda a EU musí naplnit předpoklady pro úspěšnou dekarbonizaci

Bez čeho se neobejdeme:

- Cenově dostupná (bezemisní) elektřina a zemní plyn
- Odolná a dostatečná energetická infrastruktura
 - Dekarbonizace rovná se elektrifikace, tj. mnohem vyšší nároky na spotřebu a infrastrukturu
- Financování dekarbonizačních projektů z veřejných zdrojů dostupné pro velké průmyslové firmy: dnes realisticky pouze skrze ModFond
- Ochrana konkurenceschopnosti v EU (funkční CBAM) i na exportních trzích (volná alokace i po zavedení CBAM)
- Vstřícná transpozice evropské envi legislativy v ČR, žádný gold-plating (EU ETS!)

Bez naplnění těchto předpokladů není možné férově mluvit o PŘÍLEŽITOSTI.

Modernizační fond jako klíčový zdroj spolufinancování transformace průmyslu

- ČR nezná náklady na dekarbonizaci průmyslu a celé společnosti (jednotlivé asociace a podniky na dopadových studiích pracují – viz např. Národní plán pro Přechodovou cestu chemického průmyslu)
- Bez dodatečné finanční podpory (CAPEX/OPEX) nedokáže český průmysl dekarbonizovat
- Finanční podpora je ale primárně alokována do energetiky, která finanční podporu v podstatě nepotřebuje, protože své zvýšené náklady promítá do cen odběratelům
- Nové podmínky čerpání z Modernizačního fondu musí nadále umožnit přístup průmyslu k financování
- Již dva roky trvající nejistota ohledně notifikace 3. programu ModFondu!

USA i jiné členské státy jsou v podpoře průmyslové dekarbonizace mnohem dál

USA:

- Inflation Reduction Act (podporující celý hodnotový řetězec od výroby oceli až po EV, OZE, nejen zelený vodík, atd.)

EU:

- ThyssenKrupp (Redukce rudy vodíkem, státní podpora schválená EK: 2 mld. eur)
- Salzgitter (100 MW elektrolyzér, redukce rudy vodíkem + EOP, státní podpora 1 mld. Eur)
- ArcelorMittal Gijón (redukce rudy vodíkem + EOP + náhrada zemního plynu, státní podpora 460 mil. Eur)
- US Steel Košice (300 mil. Eur na elektrifikaci huti)

Co čekáme od české vlády

- Zpracovat detailní studii dopadů Zelené dohody včetně investičních a provozních nákladů
- Zpracovat studii všech možností snížení ceny elektřiny v ČR včetně decouplingu od německého trhu, cost+ regulace cen a rozdělení/znárodnění ČEZ
- Vytvořit reálný plán dekarbonizace, který bude zohledňovat předpoklady zmíněné na předchozím slide a reálné možnosti průmyslu – technické, technologické, finanční atd.
- Vytvořit „koalici rozumných“ a tlačit na instituce EU, aby proces dekarbonizace:
 - probíhal nákladově efektivním způsobem a reflektoval ambice a hlavně reálné kroky Číny, USA, Indie a dalších emitentů skleníkových plynů
 - zohlednil nadcházející globální recesi a propad kupní síly firem i obyvatelstva
 - neohrozil bezplatnou alokaci povolenek v rámci EU ETS minimálně do roku 2030
- Skutečný zájem naslouchat průmyslu, jeho potřebám a hájit jeho priority doma i v EU
- Vždy a všude vyloučit „gold-plating“ evropských regulací transponovaných v ČR

Co očekáváme od spolupráce s MŽP

- Jasná a srozumitelná komunikace směrem k průmyslu o pozicích a stanoviscích při projednávání problematiky GD v evropských institucích
- Pochopení a respekt k technologickým možnostem jednotlivých odvětví
- Reflexe skutečnosti, že jsme na jedné lodi, a že český byznys zaměstnává lidi a platí daně, které jsou příjmem státního rozpočtu
- Potřebujeme styčného důstojníka, s nímž můžeme komunikovat a sdílet stanoviska
- Najít společné body v podpoře průmyslu ČR, které budou základem srozumitelné spolupráce a nebudou ohrožovat existenci průmyslu v ČR

Příklady nespolupráce

- Nesplněný „Slib MŽP“ o podpoře nepřímých kompenzací pro odvětví, která splnila kritéria a nebyla na seznam komisí zařazena
- Transpozice evropských nařízení s přísnějšími nebo nesplnitelnými parametry pro průmysl, než požadovala evropská legislativa – EU ETS, zákon o ochraně ovzduší, atd.

Příklady posílení spolupráce

- potřebujeme zlepšit komunikaci s oddělením emisí MŽP, které řeší EU ETS a benchmarky v pracovních skupinách při EU Komisi - bohužel na naše náměty nejsou reflektovány, rádi bychom vedli alespoň dialog a dávali argumenty, protože se nás to výrazně dotýká v souvislosti s revizí EU ETS
- jednání v BXL ohledně směrnice o průmyslových emisích (IED) – EU parlament přijal „mírnější“ pozici, než Komise a Rada. Je potřeba přehodnotit rámcovou pozici ČR k IED – rád bychom to otevřeli a doporučili jaké body jsou pro nás klíčové a měli by být vyzdvíženy na Trialozech – budeme rádi za doporučení na Stálé zastoupení, aby s námi případně konzultovali formování kompromisních znění (stačí jen tato podpora, přímou komunikaci bychom případně zajistili my)
- implementace RED III – pouze vyjasnit do jaké míry to bude MŽP vedle MPO řešit a pokud se bude dělat připomínkové řízení a plán implantace, rádi bychom byli zapojení z důvodu závazku plnění cíle na OZE v průmyslu a zeleného vodíku

BACK – UP SLIDES

- Modernisation fund
- Transition Patway for chemical industry

MODERNISATION FUND
Accelerating the transition to climate neutrality

Allowances per beneficiary Member State

Totals for the period 2021-2030

	Share of the Modernisation Fund*	Number of allowances	Transfers from Article 10(2) (b)**	Transfers from Article 10c**	Transfers totals***	Total
 Bulgaria	5.84%	16 095 825	0	0	0	16 095 825
 Czech Republic	15.59%	42 968 135	38 722 276	111 462 281	150 184 557	193 152 692
 Estonia	2.78%	7 662 054	0	0	0	7 662 054
 Croatia	3.14%	8 654 262	0	597 8852	597 8852	14 633 114
 Latvia	1.44%	3 968 834	0	0	0	3 968 834
 Lithuania	2.57%	7 083 265	0	8 696 818	8 696 818	15 780 083
 Hungary	7.12%	19 623 677	0	0	0	19 623 677
 Poland	43.41%	119 643 793	0	0	0	119 643 793
 Romania	11.98%	33 018 490	81 673 875	86 073 704	167 747 579	200 766 069
 Slovakia	6.13%	16 895 104	17 832 31	33 228 414	35 011 645	51 906 749
	100%	275 613 439	122 179 383	245 440 068	367 619 451	643 232 890

*Share as per Annex IIb of the ETS Directive

**Articles of the ETS Directive

***Transfers from Article 10(2)(b) (solidarity) and Article 10c

ČR:

- Alokace – 193 mil. EUR (2. po Rumunsku)
- 32 projektů – nejvíce ze všech (ale jenom 5 schváleno)

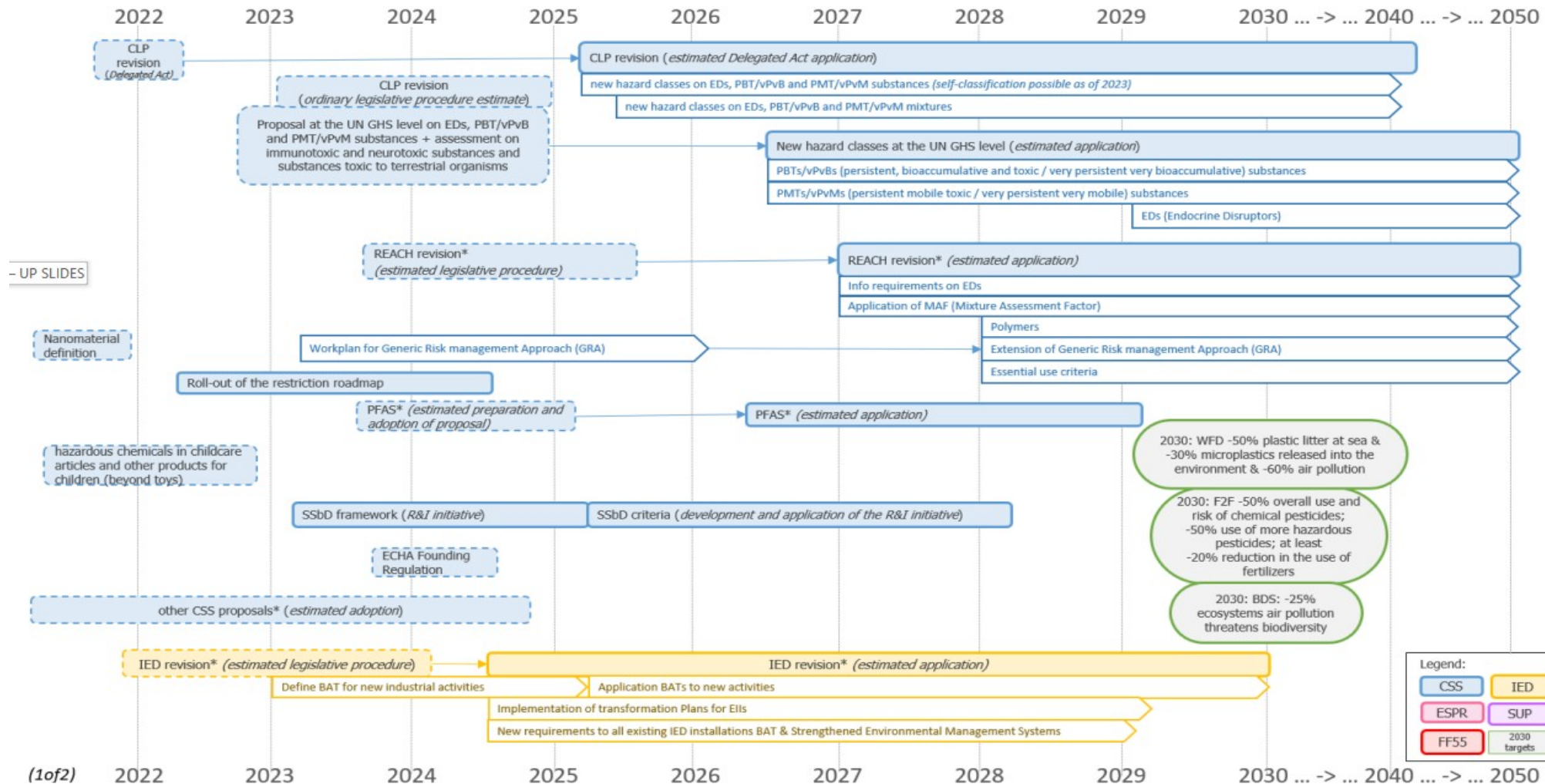
Prechodová cesta pro chemický průmysl

Transition Pathway for Chemical Industry

- Při posledním setkání: dohoda o vytvoření společného pracovního týmu MŽP+MPO+SCHP ČR (případně dalších subjektů – viz níže)
- Vykonané činnosti: detailní rozbor navržených opatření EU (málo využitelné), rozpracování Národního plánu (zatím bez opatření ve všech oblastech), možnost zapojení „nezávislé instituce“ (INCIEN) za předpokladu spolufinancování z MŽP
- Předpokládaný harmonogram: 09-10/2023 – kvantifikace možného dosažení uhlíkové neutrality odvětví k 2050 pomocí modelu ic2050 (Deloitte, financováno Cefic); 10-11/2023 - rozpracování možných opatření ve struktuře Roadmap: Implementace inovačních technologií (oblasti: elektrifikace, vodík, biomasa, odpady, CCU/CCS, efektivita procesů a úspora energií), Zajištění „čistých“ energií, Zajištění a náhrada surovin, Legislativa (viz dále); 10-12/2023 doplnění návrhu Národního plánu v rámci činnosti pracovní skupiny

Přechodová cesta pro chemický průmysl

Legislativa

Přechodová cesta pro chemický průmysl

Legislativa

